

Fellesskap fungerer – kamp mot **forskjells-Bærum**

Rødt Bærums arbeidsprogram 2019-2023

Innhold

1.	Felleskap fungerer – kamp mot forskjells-Bærum	3
2.	Bærum kommune: Rik og gjerrig	5
3.	Boligpolitikk	7
4.	Det grønne Bærum – klima, miljø og naturmangfold	10
5.	Barnehage og skole	13
6.	Bistand og omsorg – eldre	16
7.	Helse og velferd	17
8.	Samferdsel	19
9.	Levende nærsentre	20
10.	Et mangfoldig, solidarisk og inkluderende Bærum	21
11.	Arbeidsliv og Bærum som arbeidsgiver	22
12.	Bærum mot sosial dumping	24
13.	Næringspolitikk	25
14.	Kultur, idrett og fritid	26

Fellesskap fungerer – kamp mot forskjells-Bærum

Rødt Bærum kjemper mot forskjells-Bærum. Vi bor i en klassesdelt kommune der folk behandles forskjellig. Vi ser det i arbeidslivet, på boligmarkedet og i fordeling av ressurser og makt.

Rødt arbeider for lokaldemokrati, trygge jobber og velferd gjennom en rød politikk som minsker forskjellene i kommunen. Vi jobber for en grønn omstilling der det er naturens tålegrense, og ikke kapitalismens behov for stadig vekst, som setter rammene for menneskelig aktivitet.

Lokaldemokratiet er truet. Rødt arbeider for en kraftig styrking av kommuneøkonomien. Vi vil ha økt bruk av folkeavstemninger, støtte grasrotaksjoner og avvikle Viken fylke. Helseforetakene (sykehusene) må igjen legges under lokal demokratisk styring.

Trygge jobber er en forutsetning for et godt arbeidsliv. Rødt Bærum vil stille krav om tariffavtale og lærlingplasser ved offentlige anbud, vedta rett til faste heltidsstillinger og innføre 6-timers dag.

Fellesskap fungerer. Derfor vil Rødt Bærum arbeide for offentlig finansiert og gratis barnehage og SFO. Vi vil styrke bemanning i barnehage og skole, stanse målemanien og innføre en tillitsreform som gir ansatte i kommunen større rom for å bruke egen kompetanse. Vi vil styrke kommunens arbeid med helse og omsorg.

Rødt Bærum vil kjempe for boliger som gjør det mulig for alle slags folk å bo i hele kommunen – også de som har lønn på linje med arbeidsfolk flest eller lever på trygd. Ved all boligbygging skal det også bygges boliger til godt under vanlig markedspris for å sikre en mangfoldig kommune. Leiepriser i kommunale boliger må settes kraftig ned.

Rødt Bærum vil systematisk jobbe for en grønnere kommune som tar klimatrusselen på alvor.

Rødt kjemper mot rasisme og annen diskriminering. Alle skal ha samme rettigheter, friheter og plikter, uavhengig av hudfarge, kjønn, nasjonalitet, etnisk og kulturell bakgrunn, språk, livssyn, funksjonsevne eller seksuell orientering.

Rødt er et aktivistisk parti med mål om å bygge et utvidet demokrati med sterkere makt nedenfra. Vi vil arbeide for en aktiv og mer handlekraftig fagbevegelse. For oss er det et mål å bidra til sterkere grasrotorganisering, en helt avgjørende forutsetning for å styrke demokratiet.

Stein Stugu

f. 1953
Rådgiver
Stabekk

Ingrid Juliana Wishman

f. 1998
Student
Bærums Verk

Bjørn Andreas L. Christensen

f. 1964
Rørlegger/serviceleder
Høvik

Nina Haukeland

f. 1977
Miljøterapeut
Bekkestua

Bjørn A. Larsen

f. 1963
Miljøterapeut
Bærums Verk

Nina Valen

f. 1957
Kriminolog
Eiksmarka

Bærum kommune: Rik og gjerrig

Rødt går inn for å styrke kommunene som er et viktig service-organ for innbyggerne. I dag svekkes de økonomisk i forhold til de oppgavene de er satt til å løse.

Det er mye å slåss for i Bærum. For selv om kommunale tjenester på noen områder er bra, særlig sammenliknet med andre kommuner, er det også mye som kunne vært bedre.

Bærum har en fantastisk fotballarena. Høyre har sørget for at den brukes til alt mulig annet, dessverre.

Høyre styrer kommunen etter interessene til næringseierne og de velstående. Disse gruppene ønsker først og fremst mindre samfunnsmessig styring enn folk flest. Selv innenfor Høyres rammer ser vi at de store bruker sine økonomiske muskler og presser kommunen til å la dem bygge ut og bruke av eiendommene etter deres egne ønsker. Eksempler er Thons Sandvika Storsenter, Ulrichsens Telenor Arena og Løvenskiolds Fossum-utbygging. Dette skjer selv når ønskene deres er i strid med vedtatte reguleringsplaner og politiske målsettinger.

Høyres og FrPs privatisering må også ses som en tilpasning til næringslivets behov. Rødt mener at dette primært er for å skaffe kapitalister noe å investere pengene sine i, og som vil gjøre tjenestene dyrere eller dårligere.

Store overskudd i Bærum kommune

Fortsatt bør kommunen bruke mer penger på bedre kommunale tjenester. Dette er særlig viktig for de mindre velstående; de som ikke kan kjøpe dyre tjenester på

markedet. Rødt Bærum vil prioritere de kommunale tjenestene som er dårligst i Bærum – som sosial boligpolitikk, skole, miljøtiltak, samferdsel, kultur og idrett og ikke minst pleie og omsorg, samt mye av akutttilbudet til som eksempel rusmisbrukere.

Kommunen skjuler at den går med store overskudd på driften hvert år. Kommunens budsjetter for 2017, 2018 og 2019 betydde igjen nedskjæringer i driften. Det ble vedtatt til tross for at regnskapet for 2018 viser at driften ga 558 millioner kroner i overskudd av et budsjett på 10 milliarder kroner, litt mer enn Rådmannen anslo overskuddet til i budsjettet. I 2017 var driftsoverskuddet nesten en milliard kroner.

Overskuddet brukes til å nedbetale gjeld. Dette er langt fra nødvendig. Bærum har ikke spesielt stor gjeld til å være en kommune med en ung og voksende befolkning. Kommunestyret har gjort det ekstreme vedtaket at 50% av alle investeringer skal betales av egne midler, altså av årets driftsinntekter. Det lykkes ikke hvert år, men vel 40% dekkes gjerne av egne inntekter. Egenkapitalen ved investeringer har også vært oppe i fantastiske 77%.

Mange kommunale tjenester er for dårlige og burde vært bygd ut, slik vi viser i dette programmet. Det har kommunen vår god råd til. Vi har også forslag til lavere utgifter. Rødt Bærum vil arbeide for at ikke kommunetoppene i administrasjon og politikk rykker fra lønnsnivået blant ansatte i kommunen. Særlig betyr dette kutt i politikeres lønn og kompensasjon. Rødt Bærum foreslår en godtgjørelse for ordfører på omtrent kr. 800 000 (får nå 1 228 514). For andre heldagspolitikere, dvs. varaordførere og ledere av store utvalg, foreslår Rødt Bærum kr. 700 000 (får nå mellom 900 000 og 1 million). Dette tilsvarer lønnsnivået mange mellomledere har i Bærum kommune.

Boligpolitikk

Boligprisene i Bærum er så høye at det er umulig å kjøpe egen bolig for svært mange med vanlig arbeiderlønn. Denne utviklingen må snus. Et inkluderende bomiljø er bra for alle. Rødt Bærum vil arbeide for at alle med normal lønn, som hjelpepleiere, sykepleiere, lærere, butikkansatte og transportarbeidere skal ha råd til å bo i Bærum der de jobber. Det er et overordnet mål med boligpolitikken at hele Bærum får en befolkning som speiler mangfoldet i hele Oslo-området. Da kan vi ikke overlate boligområdet til markedet alene.

En tredje boligsektor og inkluderende boligpolitikk

En tredje boligsektor betyr:

- Boliger som har vesentlig lavere pris enn tilsvarende boliger i samme område
- Den lavere prisen skal være igjen i boligen og ikke tilfalle første kjøper som gevinst
- Boligene kan være eid både individuelt og kollektivt. Eksempel på kollektivt eie er de såkalte allmenboligene i Danmark, der en husholdning er eier, men betaler for det i form av en månedlig «leie».
- Når en flytter fra boligen så har borettslaget (eller annen eier) tilbakekjøpsplikt. Borettslaget har plikt til å kjøpe boligen til regulert pris, for eksempel regulert med konsumprisindeksen.
- Subsidier skal bli igjen i boligen, ikke tilfalle første eier.
- Tilbakekjøpsplikt vil forhindre direkte kontakt mellom selger og kjøper og derved forhindre penger under bordet.
- Boligene skal i hovedsak finansieres ved at det stilles krav til slike boliger ved all større nybygging i Bærum. Ingen rimelige boliger – ikke lov å bygge. (for eksempel ved all bygging over fem boenheter)
- I tillegg kan det om nødvendig gis tilskudd, både fra stat og kommune.

En inkluderende boligpolitikk

Det er viktigere hvem det bygges boliger for enn hvor mye som bygges. I nye boligområder må det være et krav at store deler av boligene skal omsettes utenfor det ordinære markedet til en pris vesentlig under markedspris. Vi trenger en inkluderende boligpolitikk med en stor tredje boligsektor. (Se faktaboks om en tredje boligsektor.)

Skal vi lykkes med en slik boligpolitikk krever det at kommunen tar vesentlig klarere kontroll over form og innhold i boligbyggingen. I dag tilføres utbyggere og grunneiere enorme verdier. Vesentlig del av disse verdiene må brukes til boliger til en pris som kan betales med vanlige arbeiderlønninger.

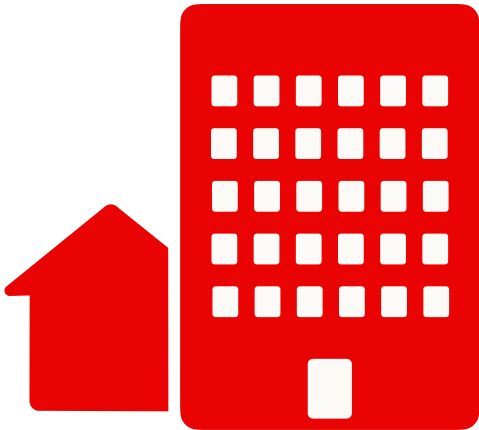
Store innslag av boliger til redusert pris er, i land som Danmark, Tyskland og Nederland, et viktig element i boligpolitikken. Her forhandler kommunen fram avtaler med utbygger som bidrar til en vesentlig mer mangfoldig befolkningssammensetning i mange utbyggingsområder. Hvor mye det skal være lov å bygge i de områdene som settes av til utbygging, er avhengig av kvaliteten på de avtalene som inngås. Utenfor disse områdene vil Rødt være svært restriktive til boligbygging. Dette er viktig for å bevare Bærums grønne karakter. Dagens klattvis utbygging på boligspekulanter premisser må stanses ved hjelp av kommunens rett til å regulere all utbygging.

Rødt Bærum vil:

- Ved nybygging bør 50 % av boligene være i den tredje boligsektor med kontrollert omsetning, finansiert ved bidrag fra grunneier og utbyggers kjempegevinster. Disse boligene skal unntas fra eller i liten grad belastes med tomtekostnader.
- Offentlige tilskudd kan komme i tillegg.
- Kommunen må aktivt kjøpe opp tomter. Grunneiere som kjøpes ut kan tilbys forkjøpsrett til en erstatningsbolig blant de som bygges som en del av oppgjøret.
- Boliger i den tredje boligsektoren integreres i den øvrige boligbyggingen slik at de ikke bygges i adskilte områder. Standard på disse boligene skal være omtrent som de øvrige boligene.
- Husbanken må få langt videre rammer med mål om å utvikle en inkluderende boligpolitikk.
- Sikre et større utvalg av kommunale boliger, fortrinnsvis integrert i øvrig boligbygging. Bærums spesielle boligmarked krever et bredt tilbud av offentlig eide boliger.
- Bærum kommune må sette ned husleien på kommunale boliger til maksimalt samme nivå som staten godkjenner når de vurderer bostøtte. (Se faktaboks om gjengs leie.) I dag er det 7 640 for en leilighet til to personer (mindre for en, mer for større familier).

- Nei til utbygging av matjord. I dag spekulerer åpenbart enkelte gårdeiere i at de vil få anledning til å bygge ut hvis eiendommen ligger brakk i mange år. Slik spekulasjon må ikke belønnes!
- Kommunen må støtte utvikling av nye boliger, boformer og boligområder med livsløpsstandard.
- Gå inn for en eiendomsskatt på boliger og næringseiendommer med et bunnfradrag som sørger for at bare boliger med en markedsverdi over 7 millioner kroner betaler denne skatten. Eiendomsskatten settes til maksimalt 3 promille.
- Pensjonister, uføretrygdete og andre med lav lønn skal kunne utsette betaling av eiendomsskatt til boligen selges, eventuelt til eiendommen skifter eier ved arv.

Gjengs leie

Gjengs leie er et begrep som brukes om leienivået i kommunale boliger. Det betyr at husleien markedsbasert, dvs. omtrent på samme nivå som leieprisene i samme område. Dette har medført at kommunens boliger har svært høy husleie, selv små leiligheter på f.eks. 40 m² koster ofte over 10 000 kr. i måneden. Rundt halvparten av kommunens boliger har nå et leienivå over kr. 10 000.

Det grønne Bærum – klima, miljø og naturmangfold

Den største trusselen mot naturmangfoldet, artenes levesteder og naturgodene i menneskenes eksistensgrunnlag er nedbygging og fragmentering av arealene. Utbyggerstyrt arealpolitikk og bit for bit arealforvaltning som fragmenterer og forringer de grønne områdenes naturkvaliteter, har gjort Bærum til en storforbruker av areal. Fortsatt blir det lagt ut områder med få og dyre boliger. De er langt utenfor økonomien til en vanlig boligkjøper, og fører til store arealkostnader gjennom fragmentering og beslag av verdifulle grøntområder

Menneskeskapte klimaendringer er et resultat av den økonomiske veksttvangen i det kapitalistiske systemet. Rødts alternativ er et sosialistisk, folkestyrt samfunn innenfor naturens tålegrenser, et samfunn der ikke livsgrunnlaget for kommende generasjoner ødelegges.

Rødt Bærum mener Bærum må tilrettelegge for en så nær som mulig nøytral arealforvaltning gjennom minst mulig nedbygging av arealer og tilrettelegging for at vi bæringer skal kunne bli enda bedre klimaborgere. Vi vil at vår kommune skal være en foregangskommune i spørsmål om arealforvaltning, miljø og klimapolitikk. Strengt krav til miljøhensyn må være overordnet når kommunen legger planer for boligbygging og transport.

Bærum trenger mer landbruksjord. Ta vare på det vi har.

Rødt Bærum vil:

- Kommunens natur, kulturlandskap, landbruksarealer og grønne lunger må vernes. Disse er viktige av både miljømessige og samfunnsmessige årsaker.
- Allemannsretten må forsvares, og det må legges til rette for bedre tilgjengelighet i strandsonen.
- All dyrket mark må vernes.
- Markagrensen må ikke røres.
- Det skal føres arealregnskap som viser nedbygging av arealer, -og til hvilket formål, arealenes naturkvaliteter og deres funksjon i grønnstrukturen.
- Det skal etableres en systematisk oversikt over nedbygde arealer som kan og bør gjenbrukes.
- Fossum må ikke bygges ut som boligområde. Kun arealer som i dag allerede er bebygd, skal kunne brukes til næring, et mindre antall boliger og/eller idrett.
- Det må sikres sammenhengende grøntområder med muligheter for korridorer som gjør kysten, marka og grøntområdene i byggesonen tilgjengelig for befolkningen uten bruk av bil. Det er viktig å sikre stier og korridorer ved å gjøre det enkelt å komme seg ut på tur i hele Bærum.
- Det fast organiserte vedlikehold av parker og grøntområder må gjøres av kommunens ansatte.

- Det må utarbeides en verneplan for Oslofjorden inklusive strandområder.
- Ved utbygging, oppussing og riving må det systematisk jobbes for gjenbruk av materialer og inventar. Her må kommunen gå i front innenfor egne bygg.
- All nybygging og større rehabilitering må underlegges strenge krav til miljøstandard. Nybygg bør være «plusshus», dvs. produsere mer energi enn de bruker.
- Kommunen må utvikle tilbud med lokaler til «gratisbutikker» og oppmuntre til å etablere bytteboder. Slike tilbud bør opprettes i hele kommunen.
- Kommunale kjøkken skal bidra til å redusere klimautgiftene ved å gå foran som et godt eksempel ved fortrinnsvis å bruke økologisk og kortreist mat samt systematisk tilby kjøttfrie alternativer.
- Kommunen må legge til rette for et samarbeid med lokale bønder om å leie ut dyrket mark til skolehager.
- Ved nye boligprosjekter skal legges til rette for etablering av parsellhager tilknyttet boligene, enten i umiddelbar nærhet eller ved å leie jord av lokale bønder. Parsellhager, borettslagshager, takhager og nærmiljøhager skaper en arena for etablering av sosiale relasjoner, integrering, helse, matkultur og vern av grøntarealer og matjord.
- Lokalt forbud mot at butikker kaster mat er ønskelig. Vi mener det må opprettes en matsentral som formidler maten til skolekantiner, institusjoner eller veldedige formål.
- Vurdere å bruke § 11 i jordloven, som kan pålegge at arealer som er avsatt til jordbruk dyrkes. (Dette vil kunne forhindre at det spekuleres i å la jord ligge brakk for å presse gjennom utbygging.)
- Kommunen må øke satsing på friluftsliv ved å ansette egen friluftsansvarlig. (Se kapittel 14: «Kultur, idrett og fritid».)

Barnehage og skole

Gode barnehager og skoler sikrer utvikling og likeverdige vilkår for oppvekst og læring. Foreldrebetaling og egenandeler forsterker skillene mellom barn fra rike og fattige familier. Derfor jobber Rødt for at barnehage, skole og SFO skal være 100% offentlig betalt, slik at alle kan delta på lik linje.

Bærums skoler og barnehager må ha nok lærere og assistenter til å planlegge, undervise, følge opp og tilrettelegge for alle barn og elever. I skolene må antallet elever per klasse ned, lærerne skal kunne se og kjenne hver enkelt elev godt. I barnehagene må det være nok voksne til å gi alle barna trygghet gjennom hele åpningstiden.

Rødt vil arbeide for en kunnskapsbasert skole og barnehage som bygger på de ansattes kompetanse. Skolens innhold skal ikke detaljstyres av politikere. Vi har tillit til lærernes kompetanse. Det betyr å motarbeide et opplæringsregime som er basert på overdreven bruk av tester, prøver, konkurranse og målehysteri. Lojaliteten til de ansatte må ligge hos eleven. Utviklingen av skole og barnehage må baseres på utveksling av erfaring på tvers av skoler og barnehager, ikke på konkurranse som hemmer felles læring. Rødt vil motarbeide all individuell, prestasjonsbasert lønn. Arbeidstakerorganisasjonene må ha en sentral plass i all lønnsdannelse.

Rødt vil arbeide for varm skolemat. Erfaring viser at det fremmer trivsel og arbeidslyst.

Rødt Bærum vil:

Barnehage

- Ha en barnehagesektor basert på offentlige og på ikke-kommersielle, private barnehager (stiftelser, foreldredrevne, andelsbarnehager).
- Ha full stans i mulighet for utbytte fra barnehager.
- Basere kommunens barnehagedrift på ideelle og kommune barnehager.
- Kommunen bør kjøpe opp de kommersielle barnehagene når det er mulig.
- Tariffavtale må være en forutsetning for kommunal støtte.
- Pedagognorm og bemanningsnorm for barnehager må oppfylles.
Bemanningsnormen skal gjelde hele åpningstiden. Vikar skal settes inn fra første dag en ansatt har fravær. Det må være en større tetthet av ansatte der det er mange barn med ekstra behov for tett oppfølging.
- Arbeide for løpende opptak av barn.
- Bærum planlegger nå å bygge ut for store barnehager. Barnehagene bør av hensyn til barn og nærmiljø ikke være større enn i dag.
- Opptak til barnehage skal sikre et likeverdig tilbud i alle barnehager. Dette forutsetter distriktsvis, geografiske opptaksordninger som ikke skaper skjevdeling mellom barnehager med hensyn til barn med særlige behov og flerspråklige barn.
- Barnehagene må ha tilstrekkelig utearealer og helst områder med naturlig vegetasjon.

Skole

- Øke lærertettheten, også ved å sette tall for maksimal klassestørrelse.
Lærernormen må oppfylles i alle skoler med en tilsvarende styrking i skoler der det i dag er satt inn ekstra ressurser.
- Arbeide for at alle skoler skal representere et bredt mangfold av barn i alle aldersgrupper. Basis skal være rett til å gå på skole og i barnehage i nærmiljøet. Det skal arbeides for opptaksordninger som sikrer mangfold i hele Bærum. (Se kapittel 3: «Boligpolitikk»). Rett til å gå på skole i nærmiljøet.

Ta vare å Bærums skole. Nybygg eller full rehabilitering av Holsletoppen nå.

- Arbeide for leksefri skole der offentlig betalt SFO er lagt inn i skoledagen. Vi ønsker ikke en heldagsskole med enda mer teoretisk undervisning og omfattende "oppbevaring" av barna.
- En karakterfri grunnskole – nei til karakterliknende vurderinger.
- Vurdering for læring, noe som innebærer fokus på det eleven mestrer og råd om hvordan eleven skal komme videre.
- En skole der det tas i bruk mange metoder i alle fag. Skoledagen må inneholde praktiske aktiviteter, ute og inne. Fysisk aktivitet tilbys hver skoledag.
- Økte ressurser til særskilt språkopplæring og tospråklig opplæring.
- Stanse satsing på større skoler enn i dag. Videreføre eksisterende skoleanlegg, som å sikre Holsletoppen full finansiering.
- Nærfriluftsliv må bli en vanlig aktivitet i skoledagen og SFO.
- Styrke skolebibliotekene. Alle skoler må sikres skolebibliotekar.
- Alle elever må sikres god tilgang på sykepleier.
- Tjenesten må få ressursene til å gi større mulighet for individuelle samtaler.
- Styrke elevmedvirkning og ungdomsdemokrati på skoler og i kommunen.

Bistand og omsorg – eldre

Bærum kommune bygger på viktige områder ned tilbudet i forhold til behov. Bærum er helt nede på plass 301 blant norske kommuner når det gjelder pleie og omsorg. (Kommunebarometeret 2019)

Omfanget av private tjenester øker som følge av for svake kommunale tjenester. Som eksempel planlegges det for en lavere dekning av sykehjemsplasser i forhold til beregnet behov. Økt bruk av tekniske hjelpemidler vil i stedet for å bli en avlastning for brukere og ansatte, bli et middel for å minimere kommunale kostnader. Det planlegges for konkurranseutsetting av nye sykehjem. Store deler av sektoren har for lav bemanning.

Utvid åpningstidene og øk bemanningen på våre seniorsentre.

Rødt Bærum vil:

- Øke dekningsgraden av sykehjemsplasser i stedet for å bygge den ned.
(Dekningsgrad måles i antall sykehjemsplasser i forhold til befolkning over 80 år. Bærum planlegger i dag å redusere dekningsgraden).
- Øke bemanningen på dagens bo og behandlingssentre.
- Sikre at alt fra hjemmehjelp til sykehjem blir attraktive arbeidsplasser.
- Utvikle en tillitsreform som gir ansatte bedre spillerom for bruk og utvikling av egen kompetanse.
- Utvide tilbud og åpningstider ved seniorsentrene. Spesielt viktig er at det er åpent helg og ferier.
- Eldre som ønsker det må få mulighet til å bo hjemme så lenge de kan og vil. Men de må få plass når det er nødvendig.
- Bedre samhandling mellom sykehusene og kommunens helsetjenester.

Ta vare på Bærum Sykehus. Legg sykehusene under direkte folkevalgt kontroll.

Helse og velferd

Rødt Bærum vil ha et solidarisk, offentlig helse- og velferdstilbud som gir likeverdige tjenester til alle. Kommunens innbyggere må ses på som ressurser i samfunnet, ikke som utgiftsposter. Tjenestene skal driftes med fokus på å yte et godt tilbud til befolkningen. Gode tilbud skal ikke kuttes for å spare beløp som i et samfunnsøkonomisk perspektiv er ubetydelig.

Rødt vil ha fullfinansierte offentlige helsetjenester av høy kvalitet til hele befolkningen. Vi legger stor vekt på et utvidet helsebegrep der arbeid for å minske classeskillene, også lokalt, er svært viktig for å redusere helseforskjellene. Her er forebygging og høy kapasitet i lokale lavterskeltilbud sentralt.

Rødt jobber for at de kommunale helsetjenestene skal bygges ut, både i volum og kvalitet. Vi vil stoppe at våre skattepenger satt av til velferd som skaper formuer hos velferdsprofitører. Offentlige oppgaver skal utføres av det offentlige, og kun i samarbeid med ideelle organisasjoner.

Lavterskeltilbudene er viktige når man trenger hjelp. Lavterskel og de oppsøkende tjenestene må få flere ressurser og utvidede åpningstider. Tiltakene må tilpasses brukerne, ikke omvendt. God informasjon og tilgjengelighet til hjelpetiltakene vil bidra til at flere oppsøker og får hjelp når de trenger det. Tiltakene må sikres trygge økonomiske rammer gjennom økte bevilgninger og baseres på faglig forsvarlig drift.

Rus

Rødt ønsker en kunnskapsbasert og human ruspolitikk, der målet er å gi behandling til rusavhengige og forebygge rusavhengighet. Sosial vaktjeneste, et lavterskeltilbud

uten henvisning fra lege vil kunne hjelpe personer i rus og livskriser. Tilbudet er etablert både i Drammen og Oslo, hvor de kan gi akutt hjelp også til pårørende.

Sosial vaktjeneste

Bæringer som trenger øyeblikkelig sosial hjelp henvender seg i dag til slik tjeneste i Oslo, men blir gjerne avvist der. Behovet er stort og viktig. Bærum kommune må straks opprette en slik tjeneste.

Rødt Bærum vil:

- Få en sosial vaktjeneste i tillegg til den nåværende dagtjenesten på hverdagene.
- Få mer ressurser til tiltak som Bjørnegård psykososiale senter, Villa Walle og Frelsesarmeens varmetue.
- Bærum og Blakstad sykehus bevares. Kommunen tar initiativ til at sykehusreformen avvikles og at sykehusene igjen kommer under politisk styring.
- Det settes i verk tiltak tidlig overfor barn og unge som lever i risikopregede oppvekstmiljøer og/eller i familier med rusproblemer.
- Støttetiltak for redusert rusbruk. Styrke og utvikle rusfrie kulturtilbud og møteplasser.
- Styrke og utvikle et differensiert og kunnskapsbasert behandlings- og hjelpeapparat for avhengighetsbehandling.
- Satse på kraftig utbygging av ettervernstilbud til rusavhengige.
- Ha skjerpet kontroll med skjenke- og utsalgssteder. Brudd på alkoholloven, skjenkebestemmelser og bevillingsvedtekter må føre til tap av skjenkebevilling.
- Gjøre det enklere for ungdom i Bærum å benytte seg av Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) i Oslo gjennom samarbeid med Oslo Kommune.
- Jobbe for å opprette tilsvarende HKS-tilbud i Bærum.

Barnevernet

- Barnevernet må styrkes i takt med befolkningsveksten og reelt behov.
- Barnevernstiltak og -institusjoner skal drives i kommunal regi og med kommunalt ansatte.

Samferdsel

Samferdselspolitikken må ha som mål å gi tryggere trafikk, radikalt reduserte klimautslipp, redusert reisevei til jobb med bedre samsvar mellom bolig og næringsutbygging, samt bedre sammenheng mellom boliger og nærsenter.

Samferdselspolitikken må ta hensyn til at nærmere en tredjedel av oss ikke kjører bil. Det må legges bedre til rette for gående og syklende. Dette er også en fordel for de som er avhengig av bil.

Rødt Bærum vil:

- Si nei til bompenger. Unntaksvis kan det brukes for å flytte trafikk fra vei til kollektivtrafikk.
- Stanse utbyggingen av ny E-18, en kostbar ny vei som bare flytter køen og i tillegg skal finansieres ved massive bompenger. Skal en enorm økning av bompenger stanses så må ny E-18 stanses.
- Bane til Fornebu og forlengelse av Kolsås-banen til Rykkinn og Bærums Verk med utvidelse ned til Sandvika.
- Forleng Østerås-banen over Hosle mot Bekkestua.
- Bedre tverrgående kollektivtrafikk i Bærum vesentlig, gjerne ved hjelp av førerløs teknologi når det er trygt nok.
- Når teknologi gjør det mulig utvikle tilbud som også ved bruk av buss kan hente folk hjemme.
- Arbeide for at hele Bærum innlemmes innenfor takstsone 1 sammen med andre kommuner i tilsvarende avstand fra Oslo sentrum.
- I politikerflertallets privatiseringsiver er kollektivtransporten i Oslo og Akershus splittet i et komplisert konglomerat av ulike selskaper. Dette har ført til dobbeltarbeid, byråkratisering, korrupsjon og ekstra utgifter på flere millioner. Rødt vil samle transportselskapene som i dag er eid av Oslo kommune og Akershus fylkeskommune (fra 2020 Viken), i én felles organisasjon som også skal drifte mer av transporten selv.
- Prioritere gang og sykkelvei ved vedlikehold.

Levende nærsentre

Rødt Bærum vil arbeide for at nærsentre i Bærum, som Stabekk, Høvik, Skui, Bærums Verk, Eiksmarka, får tilbud som gjør dem attraktive for alle.

Bygg ut nærsentre med respekt for historien. Bildet er fra Bærums Verk.

Rødt Bærum vil:

- Tilrettelegging for lokale butikker, restauranter og næringsvirksomhet. Boliger i sentrenes kjerne må tilrettelegges med publikumsrettet næringsvirksomhet i første etasje.
- Vi trenger flere, ikke færre eldresentre og biblioteksfilialer. Samlokalisering av disse, gjerne kombinert med allment tilgjengelig kafeer og andre tilbud (gjærne private), kan være sentrale miljøskapende element i mange nærområder i Bærum.
- Et mangfoldig butikk og restauranttilbud som i mindre grad styres av store kjeder og kjøpesentre.
- Nei til søndagsåpne butikker.
- Storsentrenes fellesområder må underlegges offentlig kontroll og omfattes av politivedtektene. Sentrene må bygges og drives slik at de forsterker lokal aktivitet, ikke styrer all aktivitet inn i senteret, slik vi ser at mange sentre i dag er lukket mot omverdenen med store, tomme flater uten aktivitet og åpning mot publikum.

Et mangfoldig, solidarisk og inkluderende Bærum

Aldri før har så mange mennesker vært på flukt som nå. Rundt 68,5 millioner mennesker er på flukt fra krig og kriser.¹ Bak disse tallene skjuler det seg ufattelige menneskelige lidelser. Bare fra 2017 til 2018 har verden fått 2,9 millioner flere flyktninger. Til tross for at en av de største humanitære krisene på flere tiår utspiller seg rett utenfor Europas grenser, er det få europeiske land som er villige til å ta ansvar for mennesker på flukt.

Ved dette valget blir utenrikspolitikk også lokalpolitikk da europeiske lands evne til å ta imot flyktninger henger sammen med sjansene for å opprette og bevare stabiliteten i Afghanistan, Syria og nabolandene.

Bærum kommune har større kapasitet til å ta imot flere flyktninger og asylsøkere fra krig- og konfliktrammede områder. Vi bør særlig ta i mot kvoteflyktninger når det oppstår kriser, og vi bør også ta imot flere av båtflyktningene som krysser Middelhavet.

Bærum kommune har en lang tradisjon med å ta imot flyktninger og har prioritert å bruke ressurser på å integrere flyktninger i kommunen. Bosetting av flyktninger handler om å ta vare på medmennesker, gi folk like muligheter og å bygge opp et trygt samfunn som alle kan delta i.

Satsing på et godt tjenesteapparat som kan gi tett og langsiktig oppfølging har gitt gode resultater.

Rødt Bærum vil:

- Styrke det eksisterende tjenesteapparatet slik at det kan fortsette å levere et godt tilbud til kommunens flyktninger og deres familier.
- Jobbe for en sosial boligpolitikk som gir nye innbyggere mulighet å eie egen bolig integrert i hele kommunen.
- Arbeide for et tjenesteapparat som legger til rette for at flyktninger og deres familier skal bli bæringer på lik linje med resten av befolkningen, med like rettigheter og muligheter.

¹ Kilde: Flyktninghjelpen (2018) *Flyktningregnskapet 2018*. Side 3.

Arbeidsliv og Bærum som arbeidsgiver

Dagens arbeidsliv er preget av økt eiermakt med utvidet bruk av styringsretten både i privat og offentlig sektor. For Rødt er det et overordnet mål med sterkere fagforeninger som er i stand til å utøve reell motmakt. Vi trenger et arbeidsliv som gir ansatte rett til hele liv med reell balanse mellom jobb, hvile og fritid. Ansattes kompetanse må ivaretas og videreutvikles for at kommunen skal gi et best mulig tjenestetilbud til alle. Dette forutsetter sterke fagforeninger som kan sikre at ansattes stemme blir hørt. Et levende demokrati forutsetter åpen diskusjon. En viktig forutsetning for at dette skal være mulig er trygge ansettelsesforhold med hele jobber, en arbeidsmiljølov med klare grenser for arbeidsgivers styringsrett og tariffavtaler som sikrer ansatte reelle rettigheter.

Rødt Bærum vil:

- Arbeide for at alle skal få et tilbud om heltidsarbeid. Alle skal ha rett til heltid, deltid skal være en mulighet.
- Systematisk arbeide for rekommunalisering av tjenester som i dag drives av private, som renovasjon og deler av renholdet.
- Begrense og avvikle kommersiell drift av velferdstilbud som barnehager og sykehjem. Velferdstilbud må baseres på at institusjoner og tjenester eies og drives av det offentlige eller av ideelle aktører.
- Gi fagforeningene rett til å velge representanter med tale- og forslagsrett i kommunens utvalg for barn og unge (BAUN), bistand og omsorg (BIOM) samt miljø,

idrett og kultur (MIK). Det gir politikerne større muligheter for å ta gode beslutninger.

- Styrke vernetjenestens plass i kommunens virksomhet.
- Arbeide for økt bemanning i kommunens tjenestetilbud, som sykehjem og hjemmehjelp.
- Gjeninnføre en kommunal seniorpolitikk med redusert arbeidstid. Bærum hadde en politikk som i praksis var en forsøksordning med 6-timersdag (80 % arbeidstid med full lønn). Dette var vellykket og medførte at avgangsalderen i kommunen steg.
- Arbeide for tilsvarende forsøksordninger med redusert arbeidstid på flere områder.
- Motarbeide individuell, prestasjonsbasert lønn. Arbeidstakerorganisasjonene må ha en sentral plass i all lønnsdannelse.
- Øke antall lærlingplasser slik at kommunen som et minimum når et mål om 2 lære-plasser pr. 1 000 innbygger. (Målet er satt av Kommunenes Sentralforbund og betyr rundt 260 lære-plasser. I dag har kommunen under 100 plasser.)

Bærum mot sosial dumping

Bærum kommune er en stor innkjøper av mange tjenester, og er også i posisjon til å stille krav som kan bidra til et bedre arbeidsliv.

Rødt Bærum vil:

- Innføre Oslo-modellen ved innkjøp til kommunen. (Se egen boks om Oslo-modellen.)
- I tillegg sikre at leverandører har en pensjonsordning som minimum er i tråd med obligatorisk tjenstepensjon.
- Stille krav om at leverandører har tariffavtale der det er relevant.
- Sikre at alle som får skjenkebevilling som minimum skal betale lovbestemt, allmenngjort minstelønn.

Oslo-modellen

Oslo-modellen er krav som stilles ved innkjøp i Oslo kommune. Blant tiltakene er:

- Minst 10 % av arbeidet skal utføres av lærlinger
- Kontroll av at leverandørene har gode HMS (helse, miljø, sikkerhet) system og kan kommunisere på norsk.
- Alle ansatte – uten unntak, må ha HMS-kort fra dag en.
- All betaling av lønn og annen godtgjøring skal skje over bank.
- Revisjon og kontroll av at kontraktsvilkår oppfylles.
- Bøter eller heving av kontrakt ved store avvik.
- Krav om faste ansatte i minst 80% stilling.
- Minst 50% av arbeidet skal utføres av faglærte.
- Maksimalt en underleverandør under hovedleverandør.
- Eventuelt innleide skal ha tarifflønn eller liknende mellom oppdrag.

Bærum mangler mye av dette.

Næringspolitikk

Bærum trenger et allsidig arbeidsliv. Skal vi lykkes med det, må vi beholde de områdene som i dag er regulert til næring. Det er som eksempel ikke akseptabelt når Fossum nå er omregulert fra industri til bolig.

Rødt Bærum vil:

- Motsette seg omregulering fra næring til bolig
- Arbeide for et allsidig næringsliv med plass til småindustri og håndverkstjenester mange steder i kommunen.
- Motsette seg nyetableringer som øker presset på Bærum og burde vært lokalisert et annet sted i Norge. Eksempel på det er Vikens hovedkontor i Sandvika.
- Jobbe for tilrettelegging for publikumsrettet næring i alle senterområder. Gjøre det enklere for små næringsdrivende å etablere seg utenfor storsentrenes kontroll.

Kultur, idrett og fritid

Rødt Bærum ønsker Bærum som en levende kulturkommune der pengene brukes på lokale initiativ og organisering i stedet for kommersielle prestisjeprojekt. Eksempel på uvettig pengebruk er bruk mange millioner til sponning av X-games. Vi ønsker å stimulere til mangfold i kulturlivet.

Rødt Bærum ønsker å støtte lokale aktiviteter innenfor både kultur, idrett og frivillighet med tydelig prioritering av pålitelig og langsiktig driftsstøtte som kan ivareta det organisatoriske arbeidet. Det vil skape bedre forutsetninger for frivillig innsats enn den betydelige vekt som i dag må legges inn for å søke om midler til enkeltaktiviteter.

Rødt Bærum vil:

- Styrke museene i Bærum slik at de er mer tilgjengelige, bedre koordinert og har utvidede åpningstider.
- Bærum bør etablere et større sentralt museum tilsvarende Asker museum.
- Spesielt vil vi legge vekt på synlighet av Bærums bakgrunn som stor industrikommune (noe Bærum fortsatt også er), en viktig del av kommunens historiske arv.
- Musikkskolen må styrkes og utvides.
- Kommunen må legge til rette for lokaler til frivillighet. Dette gjelder innenfor kultur, idrett og også andre frivillige organisasjoner. Både idrettsanlegg, øvingslokaler og møtelokaler. Skoler har en viktig plass i en slik utvikling, men også bruk av som eksempel Presterud gård kan ha en viktig plass som lokale for frivillige organisasjoner. Kommunen bør systematisk vurdere mulighet for at flere hus kan kjøpes. Et eksempel er Villa Granly på Høvik, som også er en viktig tomt med strandsone som må stilles til allmenhetens disposisjon.
- Bibliotekene i kommunen må styrkes og utvides med flere filialer. Filialene må være lett tilgjengelige for alle.
- Bibliotekene brukes i dag i stor grad også som «kulturhus». Denne aktiviteten må styrkes og utvides.
- Det må kontinuerlig vurderes om bibliotek-liknende utlån kan utvides til andre områder, som verktøy. (Se kapittel 4: «Det grønne Bærum» om gjenbruk.)

- Bibliotekenes åpningstider bør utvides. Ved flere bibliotek bør det vurderes mulighet for samlokalisering med kafeer og også seniorsentre.
- Øke tilskuddene til markastuene slik at Bærumsmarkas fantastiske muligheter blir enda mer attraktive for alle aldersgrupper.
- Sikre fritidsklubber for ungdom flere steder i kommunen. Legge til rette for at slike aktiviteter i stor grad kan drives på ungdommens egne premisser. Involvere elev- og ungdomsorganisasjoner i utforming av et utvidet tilbud.
- Møteplasser i form av bibliotek, kulturhus eller andre lokaler bør være tilgjengelig i flere område av kommunen. Det bør som eksempel vurderes hvordan seniorsentrenes lokaler kan brukes mer aktivt av flere grupper, også fordi det vil gjøre sentrene mer attraktive for de «yngre» pensjonistgruppene.
- Legge til rette for en offensiv bruk av kunstnerisk utsmykking ved utbygging og «by-planlegging med mål om attraktive felles møteplasser.

Bærum kommune bør kjøpe Villa Granly. Åpne opp stranda for alle.

Illustrasjoner/grafisk

Ole Mjølunes
Ingunn Dybendal
Thomas Tangen
Helga Siebke Branæs
Aleksander Rørvik Ellingbø

Følg oss på Facebook: fb.me/roedtbærum

Besøk oss på Rødts hjemmesider: rodt.no/bærum

Bli medlem i Rødt på rodt.no/bli-medlem. Du kan også melde deg inn via SMS: Send «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090.

